

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๑๕
วันอังคาร ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

ในการประชุมวันนี้ ที่ประชุมได้พิจารณาหลักการที่สมควรกำหนดไว้ในหมวด ๕ “หน้าที่ของรัฐ” สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. ที่ประชุมเห็นควรวางหลักการทั่วไปของหมวด ๕ “หน้าที่ของรัฐ” ให้แตกต่างกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ โดยบทบัญญัติในหมวดนี้จะเป็นการกำหนดหน้าที่ของรัฐซึ่งรัฐจะต้องดำเนินการให้ครบถ้วนและเหมาะสมกับสถานะทางการเงินการคลัง

๒. หน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวกับการศึกษา เห็นควรกำหนดหลักการให้รัฐมีหน้าที่จัดให้เด็กทุกคนต้องได้รับการศึกษาภาคบังคับตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยไม่จำกัดเฉพาะเด็กที่มีสัญชาติไทย แต่ครอบคลุมไปถึงเด็กซึ่งเป็นคนต่างด้าวที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีของประเทศไทยตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๔๑ และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก รวมทั้งกำหนดให้ในการดำเนินการหรือจัดการศึกษานั้นจะต้องมุ่งพัฒนาคนให้เป็นคนดี มีวินัย เนื่องจากการสร้างคนดี มีวินัย นั้นเป็นพื้นฐานอันสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

๓. หน้าที่ในการจัดให้บริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานและการรักษาพยาบาลที่มีคุณภาพ สมควรกำหนดเป็นหลักการให้รัฐมีหน้าที่ที่จะต้องจัดให้คนไทยได้รับบริการทางสาธารณสุขที่มีคุณภาพและทั่วถึง สำหรับกรณีคนต่างด้าวจะเป็นการให้สิทธิตามที่กำหนดไว้ในหลักสิทธิมนุษยชน

๔. หน้าที่ของรัฐในการให้ความคุ้มครองแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาส เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมและได้รับการพัฒนานั้น ที่ประชุมมีประเด็นพิจารณาว่าจำเป็นที่จะต้องกำหนดโดยระบุถึงสตรีไว้ด้วยหรือไม่ ซึ่งที่ประชุมเห็นว่ากรณีของสตรีมีการกำหนดวางหลักการให้ความคุ้มครองไว้ในหมวดว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพแล้ว ประกอบกับหน้าที่ของรัฐในส่วนนี้มุ่งประสงค์ที่จะคุ้มครองบุคคลซึ่งเป็นผู้ด้อยโอกาสให้สามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น จึงไม่จำเป็นต้องระบุถึงสตรีไว้เป็นการเฉพาะแต่อย่างใด

๕. หน้าที่ของรัฐในการคุ้มครองและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน รวมถึงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาตินั้น ในเบื้องต้นสมควรวางหลักการว่า การดำเนินการของรัฐที่มีผลกระทบต่อความสงบสุข สุขภาพ หรือวิถีชีวิตของประชาชนหรือชุมชนหรือกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รัฐต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีการเยียวยาความเดือดร้อนหรือความเสียหายของประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและโดยไม่ชักช้า

๖. หน้าที่ที่เกี่ยวกับการจัดให้มีมาตรการหรือกลไกในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคให้เกิดความเป็นธรรมเป็นหลักในการดำเนินการ และเห็นสมควรที่จะกำหนดให้การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและมีเสถียรภาพเป็นแต่เพียงกรอบการดำเนินการของรัฐบาลเท่านั้น เนื่องจากในเรื่องเศรษฐกิจมีหลายปัจจัยที่รัฐบาลไม่สามารถควบคุมได้ ประกอบกับเศรษฐกิจของประเทศไทยมีความเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของประเทศอื่น การกำหนดให้เรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและมีเสถียรภาพเป็นหน้าที่ของรัฐจึงอาจทำให้เกิดปัญหาในการวางนโยบายและดำเนินการ จึงสมควรนำไปกำหนดเป็นหลักในการในหมวดว่าด้วยแนวนโยบายแห่งรัฐแทน

๗. หน้าที่ในการรักษาวินัยการเงินการคลังเพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของประเทศมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืนนั้น เห็นสมควรกำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐในการรักษาวินัยการเงินการคลังซึ่งรวมถึงการกอบกู้หนี้สาธารณะด้วย เพื่อป้องกันมิให้รัฐบาลใช้จ่ายเงินแผ่นดินหรือสร้างหนี้สาธารณะเกินสมควรอันจะเป็นการสร้างภาระให้รัฐบาลในอนาคต และประชาชนในที่สุดด้วย

๘. หน้าที่ของรัฐในการจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบนั้น เห็นสมควรกำหนดหลักการให้เป็นหน้าที่ของรัฐในใช้มาตรการและกลไกทั้งปวงเพื่อการจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการสำหรับภาคเอกชนรัฐเพียงกำกับดูแลให้เป็นไปตามกลไกทางกฎหมายและมาตรการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลตามปกติอยู่แล้ว

นางสาวดวงจิตร์ ก่อเจริญวัฒน์
วิทยากรเชี่ยวชาญ
ผู้สรุปผลการประชุม

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง
เลขานุการกรรมการ คนที่สอง
ผู้ตรวจทาน